

Беларускі УСХОД

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЫ!
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ
ДЭМАКРАТЫЧНАЯ
ГАЗЕТА

● Заснавана ў 1991 годзе ● № 23 (79) ● Пятніца, 17 снежня 1999 г. ● У розніцу кошт 20000 руб.

НАВІНЫ, ПАДЗЕІ, ФАКТЫ

ЯК 100 ГАДОЎ НАЗАД?

Па звестках Міністэрства статыстыкі і аналізу РБ 67% гараджан ужываюць бульбу, якая вырашана на сваіх участках ці на зямлі сваёй радні. 72% гародніны і 53% садавіны жыхары Беларусі вырошчваюць для сябе самі. Жывёлу на мяса гадуюць для сябе 74% вясцоўцаў і 8% гараджан. Так што, ад натуральнай гаспадаркі стогадовай даўнасці мы адыйшлі не далёка.

Наш кар.

У ГАЛІНЕ БАЛЕТА МЫ — НАПЕРАДЗЕ

Беларуская балетная школа была адной з вядучых яшчэ ў часы СССР, што не аднойчы даказвала на шматлікіх замежных конкурсах і гастролях.

Зусім нядаўна беларускія артысты заваявалі вышэйшыя ўзнагароды на міжнародным конкурсе балета імя Сержука Ліфара ў Кіеве. У конкурсе бралі ўдзел прадстаўнікі балетных школ Ізраіля, Аўстрыі, Беларусі, Малдовы, Расіі, Японіі і Украіны. І вышэйшая ўзнагарода

сярод харэографу была ўручана малодму балетмейсеру з Мінска Радэ Паклітару, якога прызналі лепшым сярод адзінаццаці сапернікаў. Акрамя таго, у намінацыі артыстаў балета залатых медалёў былі ўдастоены салісты тэатра музычнай камедыі РБ Юля Дзятко і Канстанцін Кузняцоў.

І "ВЕРТЫКАЛЬ" МАХЛЮЕ?!

Нядаўна быў арыштаваны старшыня Быхаўскага райвыканкама Генадзь Гунёў. Як паведамілі ў пракуратуры, Генадзь Гунёў інкрымінуецца злоўжыванне службовым становішчам. Больш падрабязную інфармацыю, спаслаўшыся на тайну следства, у пракуратуры адмовіліся паведаміць. Аднак нам стала вядома, што кіраўнік Быхаўскай "вертыкалі" падзараецца ў кватэрных махінацыях.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

УСЁ ДАРАЖЭ

Цены ў Беларусі растуць амаль штодзённа. Не тое, дык тое, абавязкова даражэе. Ці даўно падаражэла гарэлка, а ўслед за ёй — кватэрная плата, праезд у міжнародных аўтобусах, плата за радыёкропкі, тэлефон-

ныя размовы і абаненцкая плата за тэлефон.

Калі ж скончыцца гэты гіперрост? Што сабе думаюць Урад і Прэзідэнт? Штампаваць грошы ўсё павялічваючы іх масу — гэта галавацупства! Трэба ствараць умовы для росту вытворчасці, а не цэн і грашовай масы. Прычым наладжваць трэба вытворчасць і сродкаў вытворчасці, і прадметаў спажывання. Ды сродкі вытворчасці вырабляць не дапагоняць, а самыя лепшыя ў свеце на сённяшні дзень! У нас шмат разумных галоў, наш навуковы патэнцыял не горшы за японскі, бадай ці не лепшы ў свеце, не хапае толькі разумных галоў у кіравніцтве краіны. З нашым навуковым патэнцыялам, прыродным багаццямі, працавітасцю народа можна горы звярнуць!

За пяцігодку можна было стабілізаваць эканоміку краіны і заўважна ўзняць. А наша кіравніцтва здольна карміць народ толькі абяцанкамі. А з другога боку — так яму і трэба, народу, калі церпіць такое кіравніцтва і працягвае дарыць яму сваё "адабрам".

Якуб ЗОРЫН,
г. Орша.

● КОНКУРС ПРЫГАЖУНЬ НА ПРЫЗ ГАЗЕТЫ "БЕЛАРУСКІ УСХОД"

Барані нас
Бога!

ТАЦЦЯНА
МАЗАЛЬКОВА
ПРАЦУЕ ў
МУЗЫЧНАЙ
ШКОЛЕ.

ВАКОЛ ФАКТА ВЫЗВАЛЕННЯ М.ЧЫГІРА З-ПАД ВАРТЫ

Прадстаўнік дзярждэпартаменту ЗША Джэймс, каментуючы акт вызвалення экс-прым'ер-міністра Беларусі М.Чыгіра з-пад варты, сказаў:

— Мы вітаем вызваленне гэтага лідэра беларускай апазіцыі. Ён быў арыштаваны па палітычных прычынах. Мы настойваем на тым, каб кіравніцтва Беларусі спыніла агоні пераслед, вызваліла іншых палітычных вязняў і патулмачыла знікненне іншых апазіцыянераў.

***

А вось што адказала на пытанні журналіста Аляксандра Лукашкі прадстаўніца дзярждэпартаменту ЗША Джонсон.

ЛУКАШУК:

— Вызваленне былога прэм'ер-міністра Беларусі Міхаіла Чыгіра было адным з пастаянных патрабаванняў адміністрацыі ЗША да афіцыйнага Мінска апошнім часам. Як ацэньвае факт вызвалення афіцыйны Вашынгтон?

ДЖОНСОН:

— Мы вітаем вызваленне былога прэм'ер-міністра Міхаіла Чыгіра. Аднак нам вядома, што палітычна матываваныя абвінавачванні супраць яго не адкінуты. Мы заклікаем улады Беларусі рухацца далей у развязанні праблем права чалавека і аднаўленні дэмакратыі ў Беларусі.

ЛУКАШУК:

— Як ставіцца Вашынгтон да новага альянсу Масквы і Мінску?

ДЖОНСОН:

— У прынцыпе мы не супраць інтэграцыі еўрапейскіх краін, тым больш, што гэта ўзаемавыгадна і не стварае перашкоды ў справе больш шырокай трансатлантычнай інтэграцыі і шырока добраахвотнай працэсу. Дзеля таго, каб пачыцца добраахвотнай, інтэграцыя павіна быць вынікам дэмакратычнага працэсу. У Беларусі ж няма дэмакратычнага працэсу. З гэтай прычыны немагчыма прызнаць, што рашэнне аб саюзнай

дамоўе з Расіяй адлюстроўвае волю беларускага народа, альбо, што гэта рашэнне добраахвотнае.

ЛУКАШУК:

— Апошнім часам упершыню пасля страты Легітымнасці Лукашэнка ўдзельнічаў на роўных з іншымі кіраўнікамі дзяржаў у міжнародных сустрэчах у Стамбуле, у Кіеве. Са Стамбула нават прывёз свой здымак аб сустрэчы з прэзідэнтам ЗША. Ці мяняецца ў сувязі з гэтым амерыканская пазіцыя адносна прэзідэнта Аляксандра Лукашэнка?

ДЖОНСОН:

— Выбачайце, гэта не была сустрэча паміж Прэзідэнтам Клінтанам і спадаром Лукашэнкам. Спадару Лукашэнка проста ўдалося наблізіцца да прэзідэнта Клінтана з працягнутай рукой! Прэзідэнт Клінтан паціснуў яе, як культурны чалавек. Недыпламатычна ж было адварнуцца. Але гэта не была афіцыйная сустрэча ці абмен меркаваннямі паміж кіраўнікамі двух краін.

ЛУКАШУК:

— Ці змянілася пасля вызвалення спадару Чыгіра стаўленне Злучаных Штатаў да Легітымнасці кіраўніка Беларусі?

ДЖОНСОН:

— Не, ні ў якім раве.

ПАЗІЦЫЯ ЛІТВЫ

У інфармацыйным паведамленні літоўскага міністэрства Замежных спраў адзначаецца, што вызваленне Чыгіра — гэта частка неабходных захадаў, якія патрэбныя для дасягнення паразумення і даверу. І такія меры павінны рэалізоўваць беларускія ўлады для таго, каб пачаць перамовы з апазіцыяй адносна правядзення ў наступным годзе свабодных і дэмакратычных выбараў. Гэты працэс знаходзіцца пад пастаянным кантролем АБСЕ.

***

М.Чыгір аб сваім вызваленні Чытачоў "Беларускага Усходу" ці-

кавіць, напэўна, і тое, як паводзіць сябе пасля вызвалення і што гаворыць з гэтай нагоды сам М.Чыгір. Вось некалькі яго выказванняў:

— Я не прызнаю за сабой абсалютна ніякой віны, усё адхіляў і адхіляю... Суд павінен будзе з мяне зняць абвінавачванні па ўсіх артыкулах, паколькі ў ходзе разбору, следчай работы мяне ні ў чым не выкрылі.

І далей:

— Некай час я буду займацца маёй справай, тут яшчэ нямама няясных для мяне момантаў, але пакадзіце палітычную арэну я не буду, аднак больш актыўна я змагу працаваць пасля нармальнага рашэння суда па маёй справе і гатовы супрацоўнічаць як з апазіцыяй, так і з кіравніцтвам рэспублікі — у разумных умовах, — падкрэсліў М.Чыгір.

І яшчэ:

— Я хацеў бы спадзявацца, што маё вызваленне — гэта знак улады аб гатоўнасці да перагавораў з апазіцыяй і спроба знайсці выйсце з сітуацыі, што склалася ў нашай краіне, — так Міхаіл Чыгір ацаніў факт свайго вызвалення з палітычнага пункту гледжання. — Я ўпэўнены, што ўсе праблемы трэба вырашаць у ходзе перагаворнага працэсу... Калі ж улады пачнуць дзейнічаць так, як ім належыць, то цалкам магчыма, што гэты працэс будзе мець здаровы і нармальны працяг і прывядзе да станоўчых вынікаў. Апазіцыя, думаю, будзе гатова да канструктыўнай працы.

Так ці інакш пасля вызвалення з-пад варты Міхаіла Чыгіра стала больш відовадчым магчымасць сапраўднага дыялога паміж уладай і апазіцыяй для арганізацыі свабодных і раўнапраўных выбараў, пра што гаварылася на Стамбульскім саміце кіраўнікоў дзяржаў АБСЕ.

● НАШЫЯ ЛЮДЗІ ЗА МЯЖОЙ

Я — У КРАІНЕ ВІКІНГАУ!

Па лініі праграмы развіцця ААН мне пашчасціла ў складзе групы беларускіх журналістаў пабыць у Швецыі. Краіне вікінгаў і... самай дэмакратычнай у свеце.

Паўдзельнічаў у семінары "Сучасная рэгіянальная журналістыка", арганізаваным шведскім інстытутам павышэння кваліфікацыі журналістаў у рэдакцыі раённай газеты "Бергслагспостен", што выходзіць у горадзе Ліндэсбергу.

Там усё было цікава наладжана дзякуючы нашым пдам, перакладчыцы Ірыне Макрыдавай і кіраўніку семінара, рэпарцёру раённай газеты Кенту Хальтунену.

І знаёмства з работай мясцовай раённай газеты "Бергслагспостен" і з філіялам рэдакцыі абласной газеты "Неріке Аллеханда", якая размешчана ў пасёлку Нура, і з самой рэдакцыяй гэтай газеты, што выходзіць у горадзе Эрэбру і наведанне мясцовых: школы "Хагаборг" і бібліятэкі, папцэйскага участка і суда, рэстарана і начнога бара. Аўтобусныя паездкі ў пасёлка Нура, па Ліндэсбергу і яго наваколле, у гарады Эрэбру і Стакгольм і іншае.

Пабывалі мы і ў сямі журналіста і медыястры Сігварда і Гурварды Петтерсанаў, мужа і жонкі. Дарэчы, іхняя дачка Ульрыка Стотзер, так-

сама журналістка і працуе разам з бацькам у раённай газеце спартыўным рэпарцёрам. Яна таксама чытала нам адну з лекцый.

Наведалі і сям'ю сацыяльнага работніка і работніцы раённай бальніцы з Ліндэсберга, якая ўзяла на выхаванне, усынавіла хлопчыка з Беларусі. Дарэчы, нарадзіўся ён у Магілёве. Вось так! І мяркуюць, хаця б па гэтым факту, якія яны людзі, гэтыя шведы. А яшчэ былі пастаянныя сустрэчы за кавай пасля кожных дзюх гадзін заняткаў. Словам, гасціннасці і добразычлівасці было ўдосталь.

Аднаго не стала — часу адпачыць. Бо вучоба праходзіла з самай раніцы і да позняга вечара. Поўныя рабочы дзень. Так што, вяртаючыся з заняткаў, не было асаблівага жадання нават наведаць шматлікі магазінчкі, якія вабна запрашалі да сябе хутчэй не рэкламай, як у нас прынята, а багаццям выбару розных тавараў і прадуктаў з многіх краін свету! І гэта, заўважу, у раённым невялічкім гарадку! Есць, аказваецца, чаму ў шведаў павучыцца! Як жыць, працаваць і... адпачываць.

Іван ЛАПО,
член Саюза журналістаў
Беларусі.

ВПЕРВЫЕ В МОГИЛЕВЕ

будет действовать православная фотовыставка.

По благославлению антропонта Минского и Олцкога, патриаршего экзарха всея Беларуси Филарета, эта выставка приурочена к 2000-летию Рождества Христова. На фотоснимках представлена жизнь православной церкви.

Открытие выставки намечено на 16-е декабря, на 11 часов во Дворце культуры железнодорожников. Во время открытия будет совершен молебен.

Подобная фотовыставка уже была продемонстрирована во многих городах Западной Беларуси и в Боровицке. В Могилеве она продлится до 19 декабря.

Таланты нашчага краю

ЛІТАРАТУРНА — МАСТАЦКАЯ СТАРОНКА

Мікола МІНЧАНКА

ЛЁС

Наш лёс — наш лес.
Яны перапляліся.
Яны жыліся. І зрадніліся навек.
Ідзеш у лес, яму ты пакланіся,
Калі ты свой і блізі чалавек.
У будучыню смела углядайся.
Не трэба аб мінулым стомлена тужыць.
Як жыў наш край —
часцей пытайся.
Больш думай, як нашчадкі будуць жыць.
Няхай дарога будзе светлай,
яснай:
Надзея — шчасцём, нават,
у будзе.
І лес ты беражы, як лёс уласны,
Бо лес ніколі нас не падвядзе.

СТРЫЖАНЬ

Мой стрыжань —
чыстае сумленне,
Што як крынічна вада.
Не п'юць яе — тады бяда,
А чэрпаюць — ёсць
прасвятленне:
Яна свяжэе ў той крыніцы
І серабрыцца чысцей.
Крыніцай стала ты маёй
У дні трывог і навалыні.
Перад табой заўсёды чысты.
І ў зэтым супнасць —
не хвалёба.
І кожны дзень мой — барацьба
За колас жыцця зярністы,
Які успоены вадою,
Якую людзі смела п'юць.
Як хараша усё ж пляюць
Ды пра крыніцу пад гарою.

АГОНЬ

Людзі марай жылі аб агні.
У яго сілу вялікую верылі.
Мы да сонца прывязаны нервамі:
Без яго загнілі б карані.
Кожны з нас, як магічны той знак,
Што прыдумалі ў скурсе язычнікі.
Мы пыталіся, кропкі і клічнікі
З дробнай макаўкі ўспыхае мак:
Усмехнуцца палёсткамі дню...
А прац кропкаю ёсць нейкі сказ.
Ён расказа дакладна пра нас...
Пакланяліся людзі агню.
А агонь той не раз бушаваў.
І знішчаў ён псеўды, лясцы.
Ды наўкопа зноў свет красаваў,
І буйнелі жытоў каласы.
І калі я бяру у каханай далонь,
Мне заўсёды міжволі здаецца:
Праз імгненне над светам
пальцеца,
Быццам дождж, ачышчэння агонь.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ

ЧЫМ ДЗЯРЖАВУ ПАКРЫЎДЗІЎ Я?

Як падаткапальцельшчык
Я хачу разумець:
Чым Дзяржаву пакрыўдзіў я,
Што яна мяне б'ець?
Давіць, цісне падаткамі,
Не даюць цэны жыць.
Я кашую з заплаткамі
Хутка буду насіць.
Нешта кіне — во клопаты!
Адбярэ — утрая.
Для яе людзі — работы.
Што за доля мая!
Плойма розных чыноўнікаў,
Як сядзелі — сядзяць.
Гэта племя гвалтоўнікаў
Мусім мы даглядаць.
Параскалі, нахабнікі,
Што хачелі яны.
І тлусцеюць, хабарнікі,
Розных рангаў чыны.
Напрымалі законаў,
Чорт зламае нагу.
Для каго гэта трэба
Зразумець не магу?
Як падаткапальцельшчык
Што раблю я не так?
І за што ў Дзяржавы
Я баспраўны батрак?

Іван ЛАПО

Якраз надыходзіла бабіна лета.
Красавалі сваёй непаўторнай розна-
каляровай, бы вясёлкавай, лістотай
упрыгожаныя дрэвы. А паветра было
такое чыстае! Бы празрыстае! Дыхай,
не надыхаешся! Свежае і нейкае асаб-
лівае.
— Вось сёння, да прыкладу, можна
назіраць яго, тое бабіна лета, — удак-

ВОСЕНЬ-ЛЕТУЦЕННІЦА (апавяданне)

ладніў ён.
— Чаму сёння? — перапытаў я.
— А таму, што сёння ж чатырна-
цатага верасня! Пачатак бабінага
лета, — з задавальненнем дасведча-
нага чалавека, гэтаж з гонарам, моіў
мой спадарожнік, працягваючы размо-
ву.
— Гэ, ды ты, сябра, бачу не толькі
недарэка, але яшчэ і невук у прыда-
чу. Кніг ды часопісаў, хіба, не чыта-
еш? — махнуў ён на мяне рукой, бы я
зусім быў прапашчы чалавек.
— Э... — стаў, было я яму пярэчыць,
апраўдвацца, нешта казаць. Але ён і
вухам сабе не павёў. Праз нейкую
хвіліну-другую мяне бы прарвала:
— Ды ты сам вунь не спяшайся гэ-
так шпарка дахаты, а завярні, хоць
зараз, у любы прыдарожны куцік
з бярэзнічком і вербалозам. Прсыядзь
на куцішкі, прыслухайся і... такое па-
бачыш, такое пачуеш! Як вечер-бай-
струк гоісае ў вербалінах дрэў, рас-
чэсвае, бы кудры, лістоту, адрывае
часам і нясе яе сабе ў прастору. Усё
вышай і вышай...
Усе кружыць і кружыць гэтае лісце
ў нябёсах, у паветры, над ляскамі!
Пералескамі, паркамі і скверкамі,
дварамі і завулкамі... А потым, калі
ўгомоніцца, апускае памалу долу. Бы
на парашуціках-павуціках апускаю-
ца яны да зямлі, кружачыся ў нейкім
дзіўным вальсе.
Я так з замілаваннем расказваў яму
пра гэтую чудадзейную пару года, усё
кружыў і кружыў яму галаву, што Ва-
ладзя аж рот ад нечаканай неспад-
зяванкі раззавіў.
Далей ён ішоў ужо моўчкі і спадыл-
ба, з нейкай несклаванай зайдрасцю,

паглядаў то на мяне, то сабе пад ногі.
Кідаючы раз-пораз то зачараваныя,
то часам чамусьці насупленыя, не-
задаволены-недаверлівыя позіркі.
Яму усё не хацелася верыць, што
я, нейкі недарэка, а яшчэ па яго мер-
каванні і недаўчка ў прыдачу, (а я і
сапраўды тады яшчэ вучуся на за-
военым факультэце), лепей за яго
ведаю гэтую чароўную пару года.
На развітанне я ўсё ж такі не прыз-

наўся яму, што працую ў мясцовай
студыі радыёвяшчання ды і прызна-
вацца, калі чэсна гаварыць, было
сorraмна, бо толькі што падмануў
чалавека. Можна таму, што лічыў не
варта кожнаму гэтаму аб гэтым ка-
заць.
І калі вёў у чарговы раз у стыдыі
апытанне радыёслухачоў, як яны
сабе ўяўляюць гэтую асеннюю пару,
якая стаіць на двары за акном, а з
радыёпрыёмніка даносіліся шчырыя
галасы чужых мне людзей, маіх уч-
а-рашых суразмоўцаў, раптам у рад-
цыі нечакана зазвіну зазвінеў тэле-
фон.
Па голасу я пазнаў, што званіў гэта
мэнавіта ён, Валодзя. Той якраз пас-
ля рэйсаў быў у адгуле і па радыё
слухаў маю перадачу. І настойліва
раіў мне, вядучаму, пазваніць у пра-
рабскую і спытаць пра восень яшчэ
у нейкага Вані, рабочага з будаўні-
чай брыгады іхняга аўтапарку. Маў-
ляў, той так складна расказвае пра
гэту восень-летуценніцу, што любя-
дарага чуць. Ажно заслухаешся.
— Толькі вось, шкада, прызвіча
то я ягонага не ведаю, — сарамліва
прызнаўся ён. — Знаю толькі, што
ён навічок. Але вы ўсёроўна паспра-
буйце, дзінкніце ў прапарскую. Не
можна такога быць, каб не адшукалі
таго дзівака Ваню.
Я адразу ж пра ўсё здагадаўся.
Прыгадаў нашу выпадковую сустрэ-
чку. Праз некаторую паўзу размова
наша працягвалася.
— А ўвогуле, ён чалавек цікавы.
Я гэта проста так дзіваком яго назваў.
Да слова прыйшлося, — данеслася
з тэлефоннай трубки.

1998 г.

Васілій ДОЛГОЛЕВ

(из юношеской тетради)

Зачем?

Ты появилась на дороге —
Случайно встретилась в пути,
Родив в душе моей тревоги,
Теперь от них мне не уйти.
Чтоб не страдая, без волнений
Прожить хоть год, хоть день,
хоть час,

Я напрямик, без извинений,
Скажу: Я должен видеть Вас!
И видеть часто, долго, много,
Сжимать в объятьях,

целовать...
родного —

Словами трудно передать,
Хоть их в мозгу вертится стая!
(Прости — перехожу на ты).

Ты для меня навечно стала
Тем эталоном красоты,
Какой всю жизнь себе я строил
В мечтах, во сне и наяву.

Меня твой образ беспокоил
И я считал, что я — живу.

И вот ты встретилась живая...
Скажи, родная, как мне быть?

(А прочтем, ты сама не знаешь?)
Страдать, надеяться, любить?

Быть может — да, быть может
нет,

Не знаем ты и я
Ты Божество во цвете лет,
Но жаль, что не моя!

Тобой я болел. Не понять,
Чем ты меня очаровала.

Поздоровел бы я опять
Когда бы ты поцеловала...

Тебя я не увижу вновь,
С другим уйдешь ты в жизнь,

конечно.

Моя ж горячая любовь
К тебе — останется навечно!

Феликс ШКИРМАНКОВ

Я ЛЮБИЛ ТЕБЯ, РОССИЯ...

Я любил тебя, Россия,
Как родную Беларусь.
Наши корни вековые —
Это Киевская Русь.

Верил — ты мне отвечала
Тем же чувством дорогим.

Что с тобою нынче стало,
Голос твой звучит чужим?

Где душа твоя большая,
Доброта, авторитет?

Стала ты совсем друзья
За каких-то восемь лет.

Кто твой ум, терпимость
сказал,

В сердце злону кто взрастил,
Кровью лик обезобразил,

Кто рассудок твой затмил?
Что с тобою приключилось,

Как ты можешь утверждать:
Чтоб Россия сохранилась,

Надо жечь и убивать?
Так уймись пока не поздно!

Не к лицу тебе война.
Кровь у русских и чеченцев

Цвета красного — одна.
Ты избрала путь — неправый,

Так Россию не сберечь.
Оставляет след кровавый

В душах русских картечь.
И не только у чеченцев,

Ты о том не забывай,
И поддержи отщепенцев

За народ не выдавай.
Поостынь с объединеньем,

На рожон не лезь судьбе,
Чтобы люди с уважением

Говорили о тебе.
Так случилось — нет Союза,

И его не воскресить.
Не так лучше ли это зная,
По-соседски в дружбе жить?

Васілій ДОЛГОЛЕВ

КОЛДОВЕКАЯ ЛЮБОВЬ

(повесть)

(Продолжение. Начало в № 10—11, 13—14, 21—22).

Она приказала Масолову в течение
следующей недели зарегистриро-
вать в загсе свой брак, иначе ему
не одоброват. А Екатерина Се-
меновна женщина была серьезная,
слов на ветер не бросала.
Приядомой Масолов рассказал
об этом напутствии Тамаре и спро-
сил: — Ну что, несем завтра заявле-
ние в ЗАГС?
Тамара приняла это предложение
без энтузиазма, но в принципе согла-
силась и сказала с иронией:
— Что ж, если партия требует, и
амбразуру телом закрою. В этот же
вечер Тамара задержалась с Вади-
мом после репетиции в РДК и рас-
сказала ему обо всем. В пустом зале,
закрыв изнутри входную дверь на
ключ, опустив занавес, они на ще-
ле, подстелив, что было, занялись
любовью.
— Тамарушка, как я люблю тебя,
как мне хорошо с тобой. Для меня
нет женщины на свете, желаннее
тебя. Я не смогу жить без тебя. Не
регистрай твой брак с Масоловым.
Давай мы уедем отсюда и поженим-
ся тобою.
Она с удивлением слушала и, азар-
тно покачивая, плотнее прижимала
его к себе за торс, говоря:
— Вадим, любимый. Ты для меня
единственный, кого я всегда хочу.
Тебя мне никто никогда не заменит.
Но ведь у нас дети, как же быть с
ними? Любить мы можем и будем
друг друга и никто нам это не запре-
тит. Но семья же — это священно.
Разве плохо нам вот так утешать
свою любовь? — Дорогая, что ты го-
воришь! Шила ведь в мешке не ута-
ишь. Ничто не бывает вечно тайным.

Когда-то становится явным... Нет, Та-
мара, родная, нам нужно жить откры-
то, не прятаясь. Только, конечно, не
здесь. Ну, не хочешь сразу уезжать, я
заведу с Наташей, уеду, устроюсь
где-то, потом напишу тебе, и ты сра-
зу приедешь ко мне... Так будет луч-
ше. Не надо нам краденой любви. А в
законном браке мы будем смело и со
всей страстью любить друг друга. И
за это никто нас не осудит, ибо это
будет честно. А дети, когда вырастут,
поймут нас. И простят.
И уже когда они кончили и оделись,
Тамара сказала: — Вадим, я в расте-
рженности. Слушаю тебя и понимаю —
все правильно ты говоришь. Сердце
мое на куски разбивается. Я люблю
тебя больше жизни, но и суда людско-
го боюсь. Не знаю, что делать...
— Ладно, радость моя, все будет
хорошо, все уладится. Я все же уеду.
И как можно скорее. Но как только
получишь от меня весточку — сразу ко
мне.
— Хорошо, любимый, согласна.
Так, наверно, и сделаем. Только ты
долго не тяни. Побольше устривай-
ся. И чтобы с жильем был порядок. Я,
наверно, дочку сразу с собой заберу.
Она обняла его, горячо поцеловала и
увлекла на себя, опускаясь вновь на
ложе любви.
Домой Тамара в этот вечер пришла
довольно поздно.
— Ты где так долго была? — спро-
сил муж. Вон Лена уже и заснула, не
поужинав, все ждала тебя.
— Знаешь, Коля, репетировали се-
годня новую комедию, пришлось мно-
го работать... Устала, очень.
В эту ночь она была холодна с му-
жем, как никогда.

Наташа в эту ночь не легла с му-
жем в постель.
А ровно через неделю они уже
развелись. Тамара же зарегистриро-
вала свой брак с Николаем Сте-
пановичем, Вадим обиделся. Через
пару дней он уехал, расстроенный.
Они с Тамарой поссорились.
(Продолжение следует.)

ЗДОРОВЬЕ, КАК ЕГО СБЕРЕЧЬ?

Вот и настала зима. Снова снег и холод, слякоть, пронизывающий ветер... Кто это сказал, что "У природы нет плохой погоды"? а если насморк, кашель, а то и бронхит, грипп? Редкие счастливицы обходятся без этих "подарков" холодного времени года. Что нужно делать, чтобы они не застали нас врасплох? Порывшись во всевозможных книгах по врачеванию, брошюрах по знахарству, я нашла несколько доступных для каждого методов самолечения. Может, стоит попробовать, а не бежать сразу в аптеку за привычными таблетками? Да они теперь и очень дорого стоят, а то и вообще отсутствуют в аптеке.

Старинный знахарский способ лечения от насморка

Немедленно после начала насморка поставить горчичники на пятки (снизу) и забинтовать фланелью или другим подручным материалом. Затем следует надеть теплые шерстяные носки и держать горчичники сколько возможно, обыкновенно час-два. Затем снять горчичники и быстро ходить по комнате некоторое время. Лучше всего делать это перед сном. К рассвету насморк прекратится.

Популярное средство от бронхита и потери голоса

Вскипятить 1,5 литра воды. В кипящую воду положить 400 г отрубей, каких угодно. Отвар подсластить коричневым (поджаренным на сковороде, сахаром. Отвар следует пить в течение всего дня вместо чая, кофе, супа и всякой другой жидкости, но пить непременно горячим.

Если мучает не только бронхит, но и кашель, есть от этой хвори неплохое средство — лук с медом. 500 г измельченного лука, 400 г сахара, 50 г меда, 1 л воды смешать и варить на медленном огне 3 часа. Затем охладить, процедить и перелить в бутылку. Принимать по столовой ложке 4—6 раз в день. Хранить в закупоренном виде в прохладном месте.

Если (не дай Бог!) у вас случится бронхит хронический, можно попробовать другое старинное средство. Натереть на терке черной редьки и выжать сок, процедив через марлю. Смешать 1 литр этого сока с 400 г жидкого меда и пить по 2 столовые ложки перед едой и вечером перед сном.

Народное средство от сухого кашля

Вскипятить две унции коренья перца горького с половиной пинты белого вина. Процедить смесь и выпить все в горячем виде за три раза в день. В дополнение к этому средству надо взять большую головку лука, натереть ее на терке и смешать с гусиным салом. Втирать эту смесь в грудь и в переднюю часть шеи вечером перед сном. Больной должен съедать столовую ложку смеси лука с гусиным салом каждое утро.

Очень простое средство от кашля

Смешать свежевыжатый сок моркови пополам с молоком. Принимать по полстакана 5—6 раз в день.

При хроническом бронхите

В поллитровую бутылку хорошего вина положить 4 больших листа алоэ. Настаивать минимум 4 дня. Принимать по 1 десертной ложке три раза в день.

При насморке у детей

Детям, особенно маленьким, при насморке рекомендуется закапывать в нос свежевыжатый сок свеклы.

ГЭТА Ж ТРЭБА!

Лары Гос, 46-гадовы жыхар амерыканскага горада Дэйтан, паміраў ад рэдкай хваробы сэрца, калі ў аўтамабільнай катастрофе загінуў нейкі Стэнлі Лемонт, які і стаў донарам. Ягонае сэрца выравала жыццё Лары.

Нікога не ведаючы аб асобе донара, праз тыдзень пасля выхаду з бальніцы Лары Гос выпадкова пазнаёміўся з 39-гадовай Дэйнай, якая нядаўна пахавала мужа. Гос імгненна зразумеў, што закахаўся. Лары сам быў здзіўлены сіле свайго нечаканага пачуцця і адчування таго, што ён ведае гэту жанчыну даўно.

Усё высветлілася праз нейкі час, калі Лары раскажаў Дэйне аб сваёй аперацыі. Выходзіць, Стэнлі Лемонт не забраў сваё каханне да жонкі з сабой у магілу — ён перадаў яго разам са сваім сэрцам.

КАРЦІНУ — ЗА СЕКС!

Маладая амерыканская мастачка з Лос-Анжэлеса Анжэла Маршал, якая наладзіла выставу сваіх карцін у лонданскай галерэі "Дэцыма", аб'явіла, што ўсе карціны будуча прадавацца толькі ў тым выпадку, калі пакупнік папярэдне зоймецца з ёю... сексам.

Каштуюць карціны не надта дорага — напрыклад, за адно даволі вялікае палатно Анжэла просіць усяго 75 фунтаў. Але дзіўным чынам напыву жадаючых дакрануцца да творчасці і цела мастачкі не назіралася. Праўда, усё-такі адзін наведвальнік, што выйшаў з галерэі з пакупкай, выглядаў вельмі задаволеным.

І ТАК БЫВАЕ

За прысваенне сумы ў памеры 40 тысяч долараў адзін 58-гадовы тайландскі чыноўнік быў прыгавораны ўвогуле да... 4220 гадоў турэмнага зняволення. Улічваючы поўнае прызнанне сваёй віны і чыстасардэчнае раскаянне падсуднага, пасля апеляцый гэты тэрмін быў зменшаны ў два разы.

АНЕКДОТЫ

— Алкаголь сапраўды пакарочвае жыццё?

— Вядома ж. Па сабе ведаю: калі з раніцы не вып'еш, дык дзень так доўга цягнецца!

***

Фермер са здзіўленнем глядзіць, як новенькая даярка поці карову толькі што надонным малаком.

— Паслухайце, што вы робіце?

— Мне здалося, што малако вельмі жыдкае і я вырашыла зварнуць яго на дапрацоўку.

НЕКОТОРЫЕ ЛЮБЯТ ПОГОРЯЧЕЕ

УРАГАННЫЙ СЕКС

Мне двадцать девять лет и мужчин в моей жизни было достаточно много. Но неожиданно для себя я сделала открытие — самое боль-

На этот вопрос согласилась ответить певица Алиса МОН:

— Думаю, это объясняется необычностью обстановки и большим выбросом адреналина в кровь.

Помните, два с лишним года назад в Москве был страшнейший ураган? Именно в это время я занималась любовью на кухне, на подоконнике, с открытым окном. Все грохотало, рушилось, падало, сверкала молния.

Это были самые острые ощущения от секса в моей жизни! Страх перед стихией придавал нашей любви что-то первобытное. Так что, советую находить какую-нибудь необычную обстановку для занятий сексом, и вы будете познавать любовь каждый раз с новой стороны.

шое удовольствие получила от секса тогда, когда "это" произошло на пляже под проливным дождем. Это как-то можно объяснить?

И. АГАПОВА.

ВСЯ ЖИЗНЬ — БОРЬБА (ОН И ОНА)

Недавно я узнала, что у моего мужа есть любовница. Решила пока ничего не предпринимать, но... любовница стала звонить к нам домой. Впрочем, как в песне "Соперница" Алены Апиной. Даже не знаю, что делать в такой ситуации?

КАК ИЗБАВИТЬСЯ ОТ ЛЮБОВНИЦЫ

Отвечает Алена АПИНА

Делать как раз ничего и не надо. Как только вы узнаете о сопернице, начинается самое интересное. Побороть и проверить свои силы — разве не заводит?

Бросить мужа — это глупо. Во-первых, с кем не бывает, может он уже давно раскаялся. Во-вторых, зачем тогда вы отдали ему столько лет жизни? Чтобы подарить другой женщине в один прекрасный момент? В третьих, вы его любите.

Нужно первое время занять выжидательную позицию. Может быть, даже подружиться с соперницей, — ее будет нервировать то, что вы не собираетесь из-за такой мелочи, как любовница, разрушать семью.

И еще: надо снова влюбить своего мужа в себя, уж вы-то лучше других женщин знаете его.

Я уверена, что в силах любой женщины вернуть мужа в семью, надо только вести правильную стратегию.

Канкурэнт.

Фота Д. ПЕЧКОЎСКАГА.

ДЗІЦЯЧЫЯ ЧАСЕЖКА?

— Дзеці, — сказаў вучням настаўнік, — сёння вечарам можна назіраць зацменне месяца. Не забудзеце паглядзець яго а дваццаты адной гадзіны сорак пяць хвілін.

— А па якой праграме? — пачуўся з задняй парты зацікаўлены голас.

***

— Мама, я ведаю, чаму падко-

ваюць каня.

— Чаму, сыноч?

— Каб у яго ногі не мерзлі.

***

— Доктар, гэта праўда, што, калі я буду есці многа морквы, у мяне палепшае зрок?

— Праўда. Хіба ты бачыў калі-калі акуларах?

***

Каця пытаецца ў бабуні:
— Навошта вавёрка летам сушыць грыбы? Хіба зімою яна будзе варыць суп?

ВЫХАДНЫЯ ДАНЫЯ

"Беларускі Усход". Грамадска-палітычная і літаратурна-мастацкая газета. На беларускай і рускай мовах.

Заснавальнік — працоўны калектыў рэдакцыі.

Адрас: 213670, Магілёўская вобл., Хоцімскі р-н, в. Маркаўка. Тэлефоны: галоўнага рэдактара — 22-9-89, намесніка гал. рэд. — 22-00-9.

Рэгістрацыйны N141.

Падпісны індэкс — 64098.

Пункт гледжання аўтараў надрукаваных матэрыялаў можа не супадаць з пазіцыяй рэдакцыі.

Адказнасць за даставернасць фактаў, падзей, прозвішчаў і іншай інфармацыі нясуць аўтары апублікаваных матэрыялаў.

Газета падпісана да друку ў 16 гадзін 16 снежня 1999 г. Надрукавана ў Магілёўскай абласной друкарні, вул. Першамайская, 70.

Тыраж 2667 экз. Аб'ём 1 друк. аркуш. Заказ № 23.

Галоўны рэдактар
В.А. ДАЎГАЛЕЎ.

Куток гаспадыні

Українська кухня

БОРЩ КРЕСТЬЯНСКИЙ ХОЛОДНЫЙ

Свеклу испечь в духовке, очистить, порезать соломкой, сбрызнуть уксусом и дать постоять 2—3 часа. Сварить нарезанный кубиками картофель. Сушеные яблоки, сливы и вишни перебрать, вымыть и варить до готовности в отдельной посуде. Отвары (картофельный и фруктовый) охладить, слить в одну кастрюлю, положить туда сваренные фрукты и картофель, подготовленную свеклу, нарезанные свежие огурцы, варенные яйца, заправить солью, сахаром, перемешать. В тарелку с борщом положить сметану, зелень (зеленый лук и укроп).

400 г свеклы, 400 г картофеля, 200 г сухофруктов, 200 г свежих огурцов, 2 яйца, 1,5 ст ложки саха-

ра, 1 ст. ложка уксуса, 4 ст. ложки сметаны, соль, зелень.

КЕНДЮХ

Свиной желудок несколько раз промыть в холодной и горячей воде. Из жирной свиной грудки удалить кости, порезать ее мелкими кубиками, добавить свежий фарш, яйца, мелко нарезанный лук, пряности и перемешать. Начинить подготовленным фаршем свиной желудок, зашить его и запечь в духовке.

Подается на стол в горячем и в холодном виде.

Свиной желудок, 500 г грудки, 200 г фарша, 2 яйца, 3 луковицы, чеснок, перец, майоран, соль.

ЯИЧНАЯ БАБКА

Яйца растереть с маслом, добавить муку, соль, развести сливками, перелить в кастрюлю, смазанную маслом, поставить в духовку и запекать. Если масса поднимется до краев — вынуть, иначе бабка осядет.

8 яиц, 100 г сливочного масла, ложка пшеничной муки, 1 стакан сливок, 0,5 ложки соды, соль.